KAUPPAKAMARI

LAUSUNTO
29.11.2022

Eduskunnan verojaosto

Lausunto lakialoitteesta laiksi tutkimus- ja kehittämistoiminnan menoihin perustuvista lisävähennyksistä verotuksessa ja verontilityslain 12 ja 12 f §:n ja tuloverolain 124 ja 124 b §:n muuttamisesta sekä niihin liittyviksi laeiksi

Eduskunnan valtiovarainvaliokunnan verojaosto on pyytänyt Keskuskauppakamarilta asiantuntijalausuntoa lakialoitteesta laiksi tutkimus- ja kehittämistoiminnan menoihin perustuvista lisävähennyksistä verotuksessa ja verontilityslain 12 ja 12 f §:n ja tuloverolain 124 ja 124 b §:n muuttamisesta sekä niihin liittyviksi laeiksi.

Kiitän lausuntopyynnöstä ja lausun Keskuskauppakamarin asiantuntijana kunnioittavasti asiassa seuraavaa.

Yleiset huomiot lakialoitteesta

Keskuskauppakamari kannattaa hallituksen tavoitetta nostaa Suomen tutkimus- ja kehittämismenojen osuus neljään prosenttiin bruttokansantuotteesta vuoteen 2030 mennessä. On tärkeää, että yksityisen sektorin T&K-investointien tukeminen on pitkäjänteistä ja ennustettavaa. Pysyvän T&K-verokannustimen säätämistä voidaan pitää merkittävänä osana yritysten T&K-investointien tukemista. On hyvä, että T&K-verokannustinta ehdotetaan sovellettavaksi jo verovuodelta 2023 toimitettavassa verotuksessa.

Kuten lakialoitteessa on todettu, tutkimus- ja kehittämistoiminnan käsitettä arvioitaessa tulisi pyrkiä ennemmin laajaan kuin suppeaan tulkintaan. Yhdistelmävähennyksen laajan sovellettavuuden kannalta on hyvä, ettei vähennykselle esitetä asetettavaksi hankekohtaisuuden vaatimusta.

On tärkeää, että Verohallinto ohjeistaa lisävähennyksen soveltamisalasta konkreettisella soveltamisohjeella mahdollisimman pian lain voimaantulon jälkeen. Soveltamisalan selkeä määritteleminen on erityisen tärkeää, kun vähennyksen soveltamisalassa ovat myös palkkamenot, joista yritysten tulisi käytännössä reaaliaikaisesti ylläpitää todellisen työajan jakautumista kuvaavaa luotettavaa seurantaraporttia vähennyksen laskentaa varten.

Kauppakamareiden jäsenyritysten näkemys T&K-verokannustimesta

Keskuskauppakamari toteutti kesäkuussa 2022 kauppakamareiden jäsenyrityksille kyselyn, jossa kartoitettiin yritysten suhtautumista mahdolliseen T&K-verokannustimeen. Kyselyssä esitettiin seuraava kysymys: ”Suomi on ottamassa ensi vuonna käyttöön tutkimus- ja kehitystyön

verokannustimen. Kannustimen myötä yritykset saisivat vähentää ylimääräisen verovähennyksen T&K-kuluista, mahdollisesti esimerkiksi henkilökuluista ja alihankintakuluista. Lisäisikö tällainen T&K-verokannustin yrityksenne T&K-toimintaa?" [1]

Kauppakamarikyselyyn vastasi noin 2 000 jäsenyritystä. Vastausten perusteella kymmenisen prosenttia kauppakamareiden jäsenyrityksistä katsoi, että uusi T&K-verokannustin lisäisi merkittävästi yrityksen T&K-toimintaa. Lisäksi lähes 40 prosenttia vastaajista uskoi verokannustimen lisäävän T&K-toimintaa jonkin verran. Noin kolmannes yrityksistä ei uskonut T&K-toiminnan lisääntyvän lainkaan kannustimen myötä, ja osa vastanneista yrityksistä ei vielä osannut ottaa kantaa verokannustimen vaikutuksiin.

Näkymät T&K-toiminnan mahdolliseen kasvuun vaihtelivat yrityksen koon mukaan ja toimialoittain. Työntekijämäärältään pienistä yrityksistä noin 43 prosenttia katsoi verokannustimen kasvattavan T&K-toimintaa. Keskisuurista yrityksistä yli puolet ja suurista yrityksistä yli 60 prosenttia aikoivat lisätä T&K-toimintaansa verokannustimen myötä.

Toimialakohtaisesti tarkasteltuna positiivisin vastaanotto verokannustimelle tuli teollisuusyrityksiltä, joista noin 64 prosenttia uskoi kannustimen lisäävän T&K-toimintaa ainakin jonkin verran. Toisaalta myös palvelualoilla T&K-toiminnan lisäykseen uskoi 46 prosenttia yrityksistä, ja kaupan alallakin yli kolmannes.

Alueellisesti tarkasteltuna Lapin kauppakamarin jäsenyritykset näkivät mahdollisen T&K-verokannustimen vaikutukset positiivisimmin. Vastanneista Lapin kauppakamarin jäsenyrityksistä noin 13 prosenttia katsoi verokannustimen lisäävän yrityksen tutkimus- ja kehittämistoimintaa merkittävästi ja 49 prosenttia jonkin verran. Myös Etelä-Karjalan, Pohjois-Karjalan ja Kuopion kauppakamareiden jäsenyrityksistä selvästi yli puolet uskoivat verokannustimen lisäävän yrityksen tutkimus- ja kehittämistoimintaa ainakin jonkin verran.

Ehdotetun lain tavoitteena on kannustaa elinkeinotoimintaa tai maataloutta harjoittavia verovelvollisia lisäämään tutkimus- ja kehittämistoimintaa. Kauppakamarikyselyn tulosten perusteella tavoitteen toteutuminen vaikuttaa mahdolliselta.

KESKUSKAUPPAKAMARI

Emmiliina Kujanpää
Johtava veroasiantuntija

[1]Tiedote kyselyn tuloksista on saatavissa osoitteesta https://kauppakamari.fi/tiedote/kauppakamarikysely-puolet-yrityksista-ennakoi-tutkimus-ja-kehitystoiminnan-kasvua-verokannustimen-myota/.